

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการ  
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์  
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่

The general information of students and factors affecting the  
selection of internships in the workplace of undergraduate  
students Faculty of Engineering at Rajamangala University of  
Technology Lanna, Chiang Mai.

ปาริชาติ บัวเจริญ<sup>1</sup>, ประภัสสร สมสถาน<sup>2</sup> และนพรัตน์ เตชะพันธ์รัตนกุล<sup>3</sup>

Parichat Buacharoen, Prapatsorn Somsathan and Noparat Techapunratanakul

Received: September 26 2022

Revised: December 6, 2022

Accepted: December 7, 2022

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาหลักสูตรเทียบโอนชั้นปีที่ 3 และหลักสูตรปกติชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 300 คน รวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบรายคู่ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาที่มีความสำคัญมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ด้านตัวนักศึกษาและด้านภาพลักษณ์ของสถานประกอบการ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถานประกอบการ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านตัวนักศึกษา จำแนกตามเพศมีความแตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามหลักสูตร พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทุกด้าน และเมื่อจำแนกตามสาขา พบว่า สาขาวิศวกรรมเครื่องกลให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยด้านนักศึกษา แตกต่างจากสาขาอื่น ๆ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

**คำสำคัญ:** การฝึกงาน นักศึกษาฝึกงาน สถานประกอบการ

---

<sup>1</sup> รองศาสตราจารย์ ดอกเตอร์ ปาริชาติ บัวเจริญ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50000 เบอร์โทรศัพท์ 053-851-478 (ต่อ 7283) e-mail: [parichat\\_b@payap.ac.th](mailto:parichat_b@payap.ac.th)

<sup>2</sup> ดอกเตอร์ ประภัสสร สมสถาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50000 เบอร์โทรศัพท์ 053-851-478 (ต่อ 7283) e-mail: [prapatsom\\_s@payap.ac.th](mailto:prapatsom_s@payap.ac.th)

<sup>3</sup> อาจารย์นพรัตน์ เตชะพันธ์รัตนกุล คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ เบอร์โทรศัพท์ 086-679-6226 e-mail: [kpnoparat.ple@gmail.com](mailto:kpnoparat.ple@gmail.com)

## Abstract

The purpose of this research was to study and compare opinions towards the importance of factors affecting students' choice of internships in workplaces at undergraduate level, Faculty of Engineering, Rajamangala University of Technology Lanna, Chiang Mai. The sample used in the research was 300 students from the transfer program and the 4th year of the regular program, academic year 2019. Data were collected by a questionnaire and analyzed using descriptive statistics, T test, and one-way analysis of variance and pairwise comparison. The results showed that most important factors affecting the selection of internships in workplaces of students were environmental factors, the students, and the image of the workplace respectively. When comparing the opinions towards factors affecting the selection of internships in the workplace of students, it was found that there were differences among the factors of the image of the workplace, environment, and the students classified by gender. When classifying by curriculum, it was found that there were no differences in all aspects. However, when classifying by branch, it was found that Mechanical Engineering Department emphasized on the students factor which was different from other branches at the statistical significance level of .05

**Keywords:** Internship, Students' Internship, Workplace

## บทนำ

ความต้องการของตลาดแรงงานเพื่อพัฒนาแรงงานความรู้ที่มีคุณภาพเพียงพอที่จะพัฒนาประเทศและเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันถือเป็นภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง คนที่จะเป็นกำลังสำคัญในฐานะปัจจัยนำของการพัฒนาจะต้องมีคุณภาพ การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพถือเป็นส่วนหนึ่งของความเป็นเลิศที่สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งมุ่งมั่น จึงได้แสวงหาและพัฒนาวิธีการที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวโดยการจัดให้มีประสบการณ์วิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เริ่มต้นจากวิชาชีพหลายสาขาที่เน้นการเป็นวิชาชีพเชิงปฏิบัติ ได้กำหนดให้ผู้ที่ศึกษาสาขาดังกล่าว ต้องมีการฝึกหัดปฏิบัติวิชาชีพในสถานประกอบการก่อนสำเร็จการศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาได้รับการสถาปนาขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 ประกอบด้วย 6 พื้นที่ กับ 1 สถาบัน คือ พื้นที่ เชียงราย พื้นที่ตาก พื้นที่น่าน พื้นที่พิษณุโลก พื้นที่ภาคพายัพ เชียงใหม่ พื้นที่ลำปาง และสถาบันวิจัย

เทคโนโลยีเกษตร เป็นมหาวิทยาลัยที่เป็นผู้นำในการจัดการศึกษาบนฐานความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology - Based) มีการบูรณาการการเรียนการสอนกับการปฏิบัติงานจริง (Work Integrated Learning: WIL) เสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตสาธารณะ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความเป็นเลิศในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ (Hands-on) มุ่งสู่ความเป็นมืออาชีพ (Professional) นำไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยนวัตกรรมเพื่อชุมชน

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ ได้ตอบสนองต่อวิสัยทัศน์/พันธกิจ/เป้าหมายของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ทำการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมุ่งเน้นให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติฝึกฝน ควบคู่ไปกับการคิดเป็น ซึ่งคณะวิศวกรรมศาสตร์เปิดทำการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีจำนวน 4 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า สาขาวิศวกรรมโยธาและสิ่งแวดลอม สาขาวิศวกรรมเครื่องกล และสาขาวิศวกรรมอุตสาหการ โดยมีจำนวนนักศึกษาในสังกัดทั้งหมด 3,620 คน (งานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา: ข้อมูล ณ วันที่ 11/07/2562) นอกจากนี้ ทางคณะวิศวกรรมศาสตร์ได้มีการให้นักศึกษาหลักสูตรเทียบโอนชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาหลักสูตรปกติ ชั้นปีที่ 4 เข้าฝึกงานในสถานประกอบการจริง ซึ่งเป็นกระบวนการเพิ่มทักษะและประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่การประกอบอาชีพ ช่วยให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานจริง เพื่อให้เกิดทักษะและความสามารถในการทำงานที่ดี สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในสถานประกอบการ และการประกอบอาชีพอิสระ นักศึกษามีโอกาสได้ใช้เครื่องมือใหม่ ๆ ในสถานประกอบการ ตลอดจนทราบถึงขั้นตอนการปฏิบัติงาน และเทคนิคการทำงาน สามารถเห็นวิธีการสร้างสรรค์ผลผลิตที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสร้างความเชื่อมั่น และทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ และให้นักศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการปฏิบัติงาน ที่สำคัญเป็นการเสริมสมรรถภาพ ในการประกอบอาชีพในอนาคตต่อไป

โดยคณะวิศวกรรมศาสตร์มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาเพิ่มทักษะ เพิ่มประสบการณ์ ปลูกฝังให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณธรรมจริยธรรม ระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน และมุ่งมั่นในการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรม อนุรักษ์พลังงานและรักษาสิ่งแวดล้อม สำนักในจรรยาบรรณวิชาชีพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม เพื่อเป็นบัณฑิตนักปฏิบัติที่มีความเชี่ยวชาญ และมีคุณธรรมจริยธรรม พึ่งพาตนเองได้ และเป็นที่ยังทางวิชาการให้กับสังคมและท้องถิ่น โดยการที่จะบรรลุจุดประสงค์นั้น จำเป็นต้องทราบถึงความพร้อม ความต้องการ ปัจจัยและสิ่งอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการแนะแนว เพื่อให้นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจ ความสนใจ และตัดสินใจเลือกฝึกงานในสถานประกอบการที่มีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของนักศึกษา และสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตร

## วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในการเลือกสถานประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ จำแนกตามเพศ สาขา และหลักสูตรที่ศึกษา

## คำถามในการวิจัย

1. มีปัจจัยใดที่มีความสำคัญต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่
2. ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกฝึกงานในการเลือกสถานประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ จำแนกตามเพศ สาขา และหลักสูตรที่ศึกษาแตกต่างกันอย่างไร

## ขอบเขตการวิจัย

### ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตด้านเนื้อหา คือปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาปริญญาตรี ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถานประกอบการ 2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม 3) ปัจจัยด้านแรงจูงใจ 4) ปัจจัยด้านตัวนักศึกษา และ 5) ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย

### ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนักศึกษาหลักสูตรเทียบโอนชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาหลักสูตรปกติ ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2562 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ จำนวน 1,226 คน

## การทบทวนวรรณกรรม

การเลือกสถานประกอบการการฝึกงานเป็นกระบวนการเพิ่มทักษะและประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่การประกอบอาชีพ ช่วยให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานจริง เพื่อให้เกิดทักษะและความสามารถในการทำงานที่ดี สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในสถานประกอบการ และการประกอบอาชีพอิสระ นักศึกษามีโอกาสได้ใช้เครื่องมือใหม่ ๆ ในสถานประกอบการ ตลอดจนทราบถึงขั้นตอนปฏิบัติงานและเทคนิคการทำงาน สามารถเห็นวิธีการสร้างสรรค์ผลผลิตที่มีประสิทธิภาพ และยังสร้างความเชื่อมั่นและทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ นอกจากนี้ความสำคัญของการฝึกงานเป็นการสร้างความเข้มแข็งและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ในภาวะการแข่งขันปัจจุบันและอนาคต การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนต้องเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ

และการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงเพื่อฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในงานอาชีพและการดำรงชีวิต ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความถนัด ความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งให้มีการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และสอดคล้อง กับทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's hierarchy of needs maslow) (ประภัสสร สมสถาน และคนอื่น ๆ , 2562) พบว่า มนุษย์มีความต้องการเป็นลำดับขั้นตอนและสามารถนำมาจัดเรียงได้ตามความสำคัญจากความต้องการขั้นพื้นฐาน ไปจนถึงความต้องการที่จะเกิดความตระหนักแก่ในตนเอง สามารถสรุปได้เป็น 5 ชั้น ลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 1) Physiological need หมายถึง ความต้องการทางร่างกาย เพราะมนุษย์ต้องการการตอบสนองทางสรีรวิทยาเป็นปัจจัยพื้นฐาน เช่น การมีอาหารบำรุงร่างกาย มีที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม
- 2) Safety needs หมายถึง เมื่อผ่านพ้นความต้องการขั้นแรกแล้วลำดับต่อไปคือ ความต้องการ ความปลอดภัยให้กับชีวิตของตน ทรัพย์สินสมบัติของตนเพื่อให้เกิดความปลอดภัย ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดความปลอดภัย 3) Belonging and love needs หมายถึง ความต้องการทางด้านสังคม เช่น ความรู้สึกว่าตนเองมีความเป็นมนุษย์ มีครอบครัว สถาบัน มีครูบาอาจารย์ สถานที่ทำงาน 4) Esteem needs หมายถึง แรงจูงใจของมนุษย์ในการแสวงหาชื่อเสียง เกียรติยศ และการยกย่องสรรเสริญเชิดชูจากผู้อื่น มาสโลว์ อธิบายว่า ความต้องการลำดับนี้ มีความสำคัญต่อสุขภาพจิตของมนุษย์ คือความรู้สึกนับถือและเคารพตนเอง ซึ่งการนับถือจากผู้อื่นต้องไม่ใช่ลักษณะฉาบฉวย ชั่วคราวจอมปลอม และ 5) Self-actualized needs หมายถึง ความต้องการของการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ความต้องการที่จะใช้ศักยภาพแห่งตนอย่างเต็มที่ ซึ่งความต้องการลำดับนี้ถือเป็นความต้องการลำดับสูงสุดมีแรงจูงใจเพื่อตระหนักถึงความสามารถศักยภาพของตนเองและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์เชิงสร้างสรรค์อย่างที่สุด ดังภาพประกอบ 1

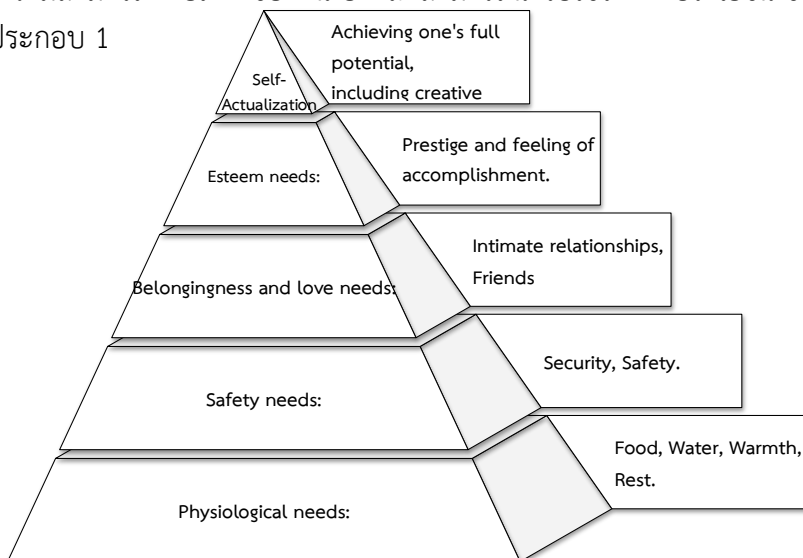


Figure: 1 Maslow's Hierarchy of Need

ที่มา: McLeod, S. (2022). Maslow's Hierarchy of Needs

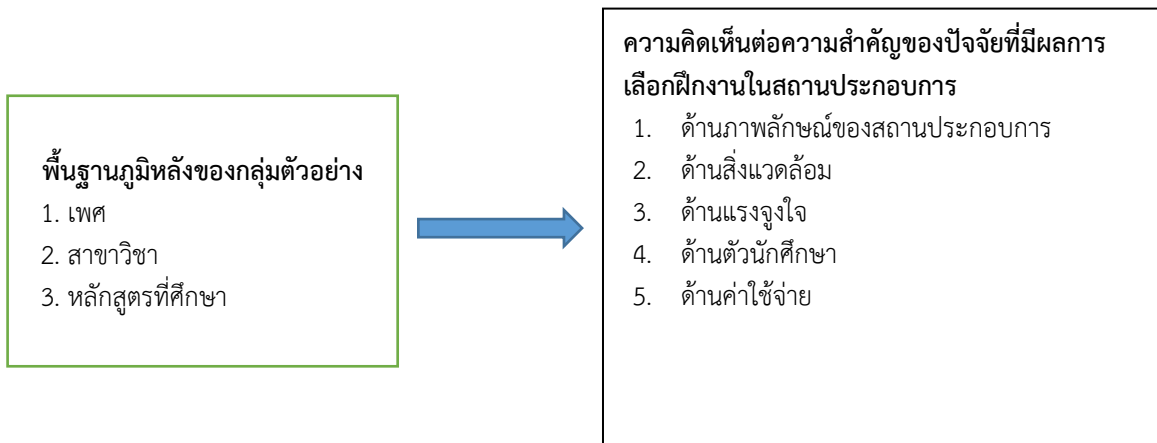
จากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้อง แนวทางการเลือกสถานประกอบการเพื่อการฝึกงานสำหรับ นักศึกษามีปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาปริญญาตรี ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถานประกอบการ เช่น ชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือ สถานที่ตั้งของสถานประกอบการ 2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เช่น สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกของสถานประกอบการ การดูแลความสะอาดภายใน ภายนอก และเครื่องมือของสถานประกอบการ 3) ปัจจัยด้านแรงจูงใจ เช่น แรงจูงใจจากเพื่อน แรงจูงใจจากรุ่นพี่ แรงจูงใจจากคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา 4) ปัจจัยด้านตัวนักศึกษา เช่น ความชอบส่วนตัวของนักศึกษาที่มีต่อสถานประกอบการ ความเชื่อส่วนตัวของนักศึกษาที่มีต่อสถานประกอบการ ความคาดหวังในความรู้ที่จะได้รับจากสถานประกอบการ และ 5) ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย เช่น ค่าที่พักอาศัย (รวม ค่าน้ำ ค่าไฟ) ค่าอาหาร

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปณัสยา พิมพิทกลาง (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเลือกสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประชากร ในการศึกษา คือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จำนวน 400 คน ใช้วิธีการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 62 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ ระหว่าง 2.00 – 2.99 ฝึกงานประเภทการฝึกประสบการณ์ ในสถานประกอบการ คือ โรงแรม/ภัตตาคาร/ร้านอาหาร และมีความคิดเห็นต่อแนวคิดในการเลือกสถานที่ฝึกวิชาชีพ 2 ด้าน คือ (1) ด้านเป้าหมายในการเลือกอยู่ในระดับมาก และ (2) ด้านความเชื่อค่านิยมในการเลือก อยู่ในระดับมาก และ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดในการเลือกอาชีพของนักศึกษา และปัจจัยในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษามี 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการรับรู้ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกอยู่ในระดับมาก 2) ด้านการจูงใจในการตัดสินใจเลือกอยู่ในระดับมาก และ 3) ด้านทัศนคติในการตัดสินใจเลือกอยู่ในระดับมาก

ศิริพร เจริญศรีวิริยะกุล (2559) ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะเทคโนโลยี คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 200 คน ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกลุ่มเดียว การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และสถิติสหสัมพันธ์ โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเป้าหมาย ด้านความเชื่อค่านิยม ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และปัจจัยในการตัดสินใจ เลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านการรับรู้ ด้านการจูงใจ ด้านทัศนคติ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

## กรอบแนวคิดในการวิจัย



## วิธีดำเนินการวิจัย

### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาหลักสูตรเทียบโอนชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาหลักสูตรปกติชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2562 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 300 คน และทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) จำแนกตามเพศ สาขาที่สังกัดและหลักสูตรที่ศึกษา ดังตารางที่ 1

**Table 1** Population groups and sampling groups was classified by gender, field of affiliation, and course of study.

field of affiliation, and course of study.	Population groups					sample groups				
	Transferring credit		Normal admission		Total	Transferring credit		Normal admission		Total
	Male	Female	Male	Female		Male	Female	Male	Female	
Electrical engineering	216	46	150	17	428	53	11	37	4	105
Mechanical engineering	85	10	111	15	221	21	2	27	4	54
Civil and environmental engineering	87	32	89	37	212	21	8	22	9	52
Industrial engineering	178	35	117	35	365	44	9	29	9	89
<b>Total</b>	<b>566</b>	<b>123</b>	<b>436</b>	<b>83</b>	<b>1226</b>	<b>138</b>	<b>30</b>	<b>114</b>	<b>25</b>	<b>300</b>

### เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานภูมิหลัง ได้แก่ เพศ สาขาที่สังกัด หลักสูตรที่ศึกษา และความคิดเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานใน

สถานประกอบการ ได้แก่ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถานประกอบการ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยด้านตัวนักศึกษา และปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาคุณภาพของแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถานประกอบการ 2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม 3) ปัจจัยด้านแรงจูงใจ 4) ปัจจัยด้านตัวนักศึกษา และ 5) ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) เก็บข้อมูลจากกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.867, 0.829, 0.833, 0.805 และ 0.813 ตามลำดับ

#### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรเทียบโอนชั้นปีที่ 3 และหลักสูตรปกติ ชั้นปีที่ 4 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ ปีการศึกษา 2562 โดยการอธิบายวัตถุประสงค์ของการศึกษาและแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบ ความสมบูรณ์ แล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล

#### การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

1. วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ โดยการหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในการเลือกสถานประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ จำแนกตามเพศ สาขา และหลักสูตรที่ศึกษา

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการ จำแนกตามเพศ สาขาที่สังกัด และหลักสูตรที่ศึกษา โดยการทดสอบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มประชากรสองกลุ่ม (Two Independent Samples T-Test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance: ANOVA) และการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ Least - Significant Different (LSD)

#### ผลการวิจัย

**ตอนที่ 1** ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่



**Table 2** Mean and standard deviation of factors that effecting the selection of internships in the workplace of undergraduate students faculty of engineering at Rajamangala University of Technology Lanna, Chiang Mai.

Factors affecting the selection of internships in the workplace	$\bar{X}$	S.D	Results
1. Organization image	4.21	0.75	Very important
2. Environment	4.40	0.65	Very important
3. Motivation	3.80	0.84	Very important
4. Students themselves	4.30	0.76	Very important
5. Expenses	3.90	0.93	Very important

จากตาราง 2 พบว่า ความคิดเห็นต่อความสำคัญปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ ที่มีความสำคัญมาก โดยเรียงลำดับความสำคัญมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ( $\bar{X} = 4.40$ ) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านตัวนักศึกษา ( $\bar{X} = 4.30$ ) และปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถานประกอบการ ( $\bar{X} = 4.21$ )

**ตอนที่ 2** ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในการเลือกสถานประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ จำแนกตามเพศ สาขา และหลักสูตรที่ศึกษา

**Table 3** Comparison of factors that effecting the selection of internships in the workplace of undergraduate students Faculty of Engineering at Rajamangala University of Technology Lanna Chiang Mai. Classified by gender by t-test.

Factors affecting the selection of internships in the workplace	Mean difference		Sig.
	Male	Female	
1. Organization image	4.14	4.56	.007*
2. Environment	4.32	4.18	.004*
3. Motivation	3.84	3.64	.270
4. Students themselves	4.19	4.62	.014*
5. Expenses	3.86	4.23	.128

\* The mean difference is significant at the .05 level.

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษาปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ เพศชายและหญิงให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถานประกอบการด้านสิ่งแวดล้อม และด้านตัวนักศึกษาแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

**Table 4** Comparison of factors that effecting the selection of internships in the workplace of undergraduate students Faculty of Engineering at Rajamangala University of Technology Lanna, Chiang Mai. Classified by course of study by t-test.

Factors that effecting the selection of internships in the workplace	Mean difference		Sig.
	Credit transferring	Normal admission	
1. Organization image	4.28	4.14	.187
2. Environment	4.38	4.37	.549
3. Motivation	3.82	3.81	.746
4. Students themselves	4.36	3.81	.103
5. Expenses	4.03	3.75	.101

\* The mean difference is significant at the .05 level.

จากตาราง 4 พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะวิศวกรรมศาสตร์หลักสูตรเทียบโอนและหลักสูตรปกติ ให้ความสำคัญเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการในทุกด้านไม่แตกต่างกัน

**Table 5** Comparison of factors that effecting the selection of internships in the workplace of undergraduate students Faculty of Engineering at Rajamangala University of Technology Lanna Chiang Mai. Classified by course of study by one-way ANOVA.

Factors that effecting the selection of internships in the workplace	Mean difference				F-test	Sig.
	Electrical engineering	Mechanical engineering	Civil and Environmental Engineering	Industrial engineering		
1. Organization image	4.49	4.21	4.18	3.99	2.697	.054
2. Environment	4.47	4.36	4.50	4.17	2.940	.041*
3. Motivation	3.72	4.10	3.66	3.81	1.770	.163
4. Students themselves	4.30	4.69	4.13	4.03	5.586	.002*
5. Expenses	4.22	3.83	3.70	3.79	2.400	.077

\* The mean difference is significant at the .05 level.

จากตาราง 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแสดงให้เห็นว่า ให้ความสำคัญเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาปริญญาตรี มีความแตกต่างกันในปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และปัจจัยด้านตัวนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์แต่ละสาขาให้ความสำคัญเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถานประกอบการ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ และปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และด้านตัวนักศึกษา มีความแตกต่างกัน จึงทำการตรวจสอบว่าสาขาใด

ที่มีความคิดเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยดังกล่าวแตกต่างกัน โดยการทดสอบเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธี Least - Significant Different (LSD) ดังตาราง 6

**Table 6** A comparison of the differences between the opinions that have an effect on the importance the selection of internships in the workplace of undergraduate students was presented. Faculty of Engineering at Rajamangala University of Technology Lanna Chiang Mai.

Factors affecting the selection of internships in the workplace	Significant different of the differences by pairs by meant of LSD		
	Electrical	Mechanical	Civil and environmental
<b>Factors of environmental</b>			
Electrical engineering	-		
Mechanical engineering	.167	-	
Civil and Environmental Engineering	.620	.039*	-
Industrial engineering	.005*	.234	.093
<b>Factors of students themselves</b>			
Electrical engineering	-		
Mechanical engineering	.023*	-	
Civil and environmental engineering	.147	.001*	-
Industrial engineering	.105	.000*	.982

\* The mean difference is significant at the .05 level.

จากตาราง 6 เมื่อทดสอบการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ Least - Significant Different (LSD) พบว่า นักศึกษาสาขาวิศวกรรมโยธาและสิ่งแวดล้อมกับสาขาวิศวกรรมเครื่องกล และสาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม กับสาขาวิศวกรรมไฟฟ้าให้ความคิดเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน และพบว่า นักศึกษาสาขาวิศวกรรมเครื่องกลให้ความคิดเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยด้านนักศึกษา แตกต่างจากสาขาอื่น ๆ ที่ระดับนัยสำคัญ .05

### อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ สรุปผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาที่มีความสำคัญมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ด้านตัวนักศึกษา ด้านภาพลักษณ์ของสถานประกอบการ ด้านค่าใช้จ่าย และด้านแรงจูงใจ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถานประกอบการ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านตัวนักศึกษา จำแนกตามเพศมีความแตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามหลักสูตร พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทุกด้าน และเมื่อจำแนกตามสาขา พบว่า สาขาวิศวกรรมเครื่องกลให้ความสำคัญเกี่ยวกับ

ปัจจัยด้านนักศึกษา แตกต่างจากสาขาอื่น ๆ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัจจัยที่สำคัญด้านสิ่งแวดล้อม คือ การจัดการกับมลพิษที่เกิดจากการใช้สารเคมี วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ของสถานประกอบการมีประสิทธิภาพได้มาตรฐานถูกต้องตามกฎหมายและมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด โดยเห็นว่าการควบคุมการดำเนินงานของโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะมาตรฐานและวิธีการควบคุมการกำจัด ของเสียมลพิษหรือสารปนเปื้อน ซึ่งเกิดจากกิจการของโรงงานที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมภายใต้พระราชบัญญัติโรงงานกระทรวงอุตสาหกรรมสามารถประกาศกฎกระทรวงเกี่ยวกับการกำจัดของเสียสิ่งปฏิกูล และขยะมูลฝอย ห้ามการปล่อยทิ้งน้ำเสียและอากาศเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม แนวทางการมีระบบบำบัดของเสีย ตลอดจนกำหนดระดับเสียงไม่ให้เกินมาตรฐานของ EPA (US Environmental Protection Agency) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด และทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow hierarchy needs theory) (Maslow, 1970) ที่กล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย คือ ควรมีสถานที่ทำงานที่มีความปลอดภัย

2. ปัจจัยที่สำคัญด้านตัวนักศึกษา คือ การยอมรับที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานประกอบการ โดยเห็นว่า กฎระเบียบวินัยในตนเอง เป็นองค์ประกอบหนึ่งของลักษณะชีวิตที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนในชีวิต เราจะไม่สามารถนำชีวิตไปสู่สิ่งที่ใฝ่ฝันได้จนกว่าจะตั้งอยู่บนวินัย ต้องให้ความสำคัญ ในการส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของควมมีวินัยในตนเอง เพื่อความสุขและความสำเร็จของตนเองและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1970) ที่กล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการ ด้านความสำเร็จในชีวิต การตอบสนองความต้องการนี้ โดยการมอบหมายงานที่มีความสำคัญ มีความท้าทาย และควรให้โอกาสในการใช้ความสามารถของตนเองเพื่อทำงานให้ประสบผลสำเร็จ และมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

3. ปัจจัยที่สำคัญ ด้านภาพลักษณ์ของสถานประกอบการ คือ มาตรฐานความปลอดภัยในการทำงาน ของสถานประกอบการ โดยเห็นว่าเป็นความต้องการที่เกิดขึ้นเมื่อความต้องการด้านร่างกายได้รับการตอบสนองในระดับที่พอเพียง ก็จะเพิ่มความต้องการในระดับที่สูงขึ้น ความมั่นคงปลอดภัย ได้แก่ ความต้องการความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน หรือความต้องการความมั่นคงในชีวิตและหน้าที่การงานมั่นคงปลอดภัย บริษัทควรมีสถานที่ทำงานที่มีความปลอดภัย มีสวัสดิการที่เพียงพอ และมีหลักประกันต่าง ๆ เช่น ประกันชีวิต ประกันสุขภาพ โครงการเงินสมทบกองทุน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow hierarchy needs theory) (Maslow, 1970) ที่กล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการด้านร่างกาย ซึ่งเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ จึงควรจัดให้มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เอื้อต่อการทำงานให้สำเร็จตามหน้าที่ ความรับผิดชอบ เช่น สถานที่ทำงานมีความสะอาด มีแสงสว่างที่เพียงพอเหมาะสม มีอุณหภูมิที่เหมาะสม เป็นต้น และความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย คือ ควรมีสถานที่ทำงานที่มีความปลอดภัย มีสวัสดิการที่เพียงพอ และมีหลักประกันต่าง ๆ เช่น ประกันชีวิต ประกันสุขภาพ เป็นต้น

4. ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย คือ ค่าเดินทางไปสถานประกอบการ โดยเห็นว่า ปัจจัยค่าตอบแทนมีความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเข้าทำงานของแต่ละบุคคล โดยจ่ายในรูปแบบตัว

เงินหรือมิใช่ตัวเงิน ก็ได้ เพื่อตอบแทนการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อมุ่งใจให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานและเสริมสร้างฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัวผู้ปฏิบัติงานให้ดีขึ้น เช่น เงินเดือน เงินรางวัล สวัสดิการ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปณัสยา พิมพ์กลาง (2562) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเลือกสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเลือกสถานที่ฝึกงานสายอาชีพของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่สูงที่สุด ได้แก่ เลือกใกล้ที่พัก ความชอบส่วนตัว การเดินทางสะดวก เป็นบริษัทที่มีชื่อเสียง ตามลำดับ ทั้งนี้จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญในการเลือกสถานที่ฝึกงานมากที่สุด คือ ใกล้ที่พักและเดินทางสะดวก และสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow hierarchy needs theory) (Maslow, 1970) ที่กล่าวว่ามนุษย์มีความต้องการด้านสังคม คือ การให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าเหมาะสมและเป็นธรรม รวมถึงการให้โอกาสในการแสดงความคิดเห็นและให้ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

5. ปัจจัยที่สำคัญด้านแรงจูงใจ คือ แรงจูงใจจากคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยเห็นว่าคณาจารย์ประจำหลักสูตรมีความรู้ ความชำนาญและเชี่ยวชาญในวิชาที่สอนและผ่านประสบการณ์มากมาย มีการค้นคว้า คิดค้น และวิเคราะห์ทดลองการเรียนการสอนมีเทคนิคการสอนที่เข้าใจง่าย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 คือ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนต้องเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง เพื่อฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในงานอาชีพ และการดำรงชีวิต ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความถนัด ความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งให้มีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน และสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษา ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาปริญญาตรีคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ คือ ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถานประกอบการ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยด้านตัวนักศึกษา และปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย โดยภาพรวม สอดคล้องกับศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่น ๆ (2552) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ของผู้บริโภคร มี 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ 1) ปัจจัยภายใน ได้แก่ ความจำเป็น ความต้องการ และความปรารถนา แรงจูงใจ บุคลิกภาพ ทักษะคิด การเรียนรู้ และการรับรู้ 2) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ ครอบครัว สังคม วัฒนธรรม การติดต่อสื่อสาร และสภาพแวดล้อม อีกทั้งสอดคล้องกับ Reeder (1971 อ้างถึงใน ไทย สีสิริ, 2546) ได้อธิบายพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์เกี่ยวกับการตัดสินใจกระทำนั้น นักสังคมวิทยามักจะมองในแง่ของสถานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการตัดสินใจ และจากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาปริญญาตรีคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ เพศชายและหญิงให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถานประกอบการ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ และปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของภาวิณี บุญจันดา และคนอื่น ๆ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง

การศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อปัจจัยการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่แตกต่างกัน และจากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์หลักสูตรเทียบโอนและหลักสูตรปกติให้ความสำคัญต่อปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการในทุกด้านไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอดิเรก นวลศรี และคณะ (2560) พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ ผลการเรียนรู้เฉลี่ยความคาดหวังในการเลือกอาชีพในอนาคต อาชีพของผู้ปกครอง/บิดามารดา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว และบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง คาดหวังในการประกอบอาชีพมีปัจจัยในการเลือกอาชีพโดยรวมไม่แตกต่างกัน

## บทสรุปและข้อเสนอแนะ

### บทสรุป

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ ที่มีความคิดเห็นต่อความสำคัญมาก โดยเรียงลำดับความสำคัญ คือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านตัวนักศึกษา และปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถานประกอบการ เมื่อเปรียบเทียบ จำแนกตามเพศ นักศึกษาปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ เพศชาย และหญิงให้ความสำคัญต่อความสำคัญของปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถานประกอบการ ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านตัวนักศึกษามีความแตกต่างกัน แต่ถ้าเปรียบเทียบจำแนกตามหลักสูตร หลักสูตรเทียบโอน และหลักสูตรปกติให้ความสำคัญต่อความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานในสถานประกอบการในทุกด้านไม่แตกต่างกัน และเปรียบเทียบจำแนกตามสาขาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ แต่ละสาขาให้ความสำคัญต่อความสำคัญของปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถานประกอบการ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ และปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและด้านตัวนักศึกษามีความแตกต่างกัน โดยนักศึกษาสาขาวิศวกรรมโยธาและสิ่งแวดล้อม กับสาขาวิศวกรรมเครื่องกล และสาขาวิศวกรรมอุตสาหการ กับสาขาวิศวกรรมไฟฟ้าให้ความสำคัญต่อความสำคัญของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน และนักศึกษาสาขาวิศวกรรมเครื่องกลให้ความสำคัญต่อความสำคัญของปัจจัยด้านนักศึกษา แตกต่างจากสาขาอื่น ๆ

### 1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาสามารถนำความคิดเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยนี้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการจัดโครงการฝึกงานในสถานประกอบการซึ่งนักศึกษามีการรับรู้ การจูงใจและทัศนคติที่แตกต่างกันออกไป จึงเห็นว่า หากมีการจัดแนะแนวเพื่อให้นักศึกษาได้สำรวจถึงความต้องการของตนเองจะช่วยให้นักศึกษาทราบถึงวัตถุประสงค์เป้าหมายการวางแผนชีวิตของตนเองไปในทิศทางไหน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจที่ชัดเจนขึ้นและช่วยทำให้นักศึกษาตัดสินใจเลือกสถานที่ฝึกงานได้เหมาะสมกับตนเอง

1.2 ควรนำผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไปพิจารณาประกอบการกำหนดแนวทาง การวางแผน ดำเนินงานในการหาสถานประกอบการไว้เป็นฐานข้อมูลของงานสหกิจศึกษา และฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาและสถานประกอบการอย่างสูงสุด

## 2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 การวิจัยนี้ได้ศึกษาความคิดเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยต่อการเลือกฝึกงานในสถาน ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา เชียงใหม่ ทั้งนี้ ในการฝึกงานนั้น ควรจะมีการสอบถามจากหัวหน้าหน่วยงานผู้รับนักศึกษาเข้า ฝึกงาน เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกนักศึกษาเข้ามาฝึกงานด้วย ว่าหัวหน้า หน่วยงานที่รับนักศึกษาฝึกงาน ต้องการนักศึกษาที่มีคุณลักษณะอย่างไร และมีความคิดเห็นอย่างไรต่อ นักศึกษาที่ไปฝึกงานในปีที่ผ่านมา

2.2 เลือกรับการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ หรือศึกษาวิจัยด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานสหกิจศึกษาและ การฝึกงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลายมากขึ้น และเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงด้าน กระบวนการทำงานให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษา และทำการศึกษากลุ่มตัวอย่าง นอกเหนือจากกลุ่มประชากรเป้าหมาย ในงานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งอาจจะศึกษาในส่วนของคณะอื่น ๆ ใน มหาวิทยาลัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีมุมมองแตกต่างกันมากขึ้น และเพื่อครอบคลุมทุกคณะในมหาวิทยาลัย

## เอกสารอ้างอิง

- ไทย สีสิริทธิ์. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง: ศึกษากรณีอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์]. Digital Research Information Center. <https://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/139379>
- ประภัสสร สมสถาน, จตุพล ยงศรี, และจักรกฤษณ์ โปณะทอง. (2562). การศึกษาสภาพปัจจุบันและ สภาพ ความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะ จิตบริการของนักศึกษา มหาวิทยาลัย พายัพ. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 8(6), 2424 - 2438.
- ปณีสยา พิมพ์กลาง. (2562). ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเลือกสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ. *การ ประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2* (443-450). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ภาวิณี บุญจันทา,ธนาภัสสร สนิธิรักษ์, ลุติรัตน์ รักษาศรี, รังสรรค์ หล้าคำจา และ วิมลพร ระเวงวัลย์. (2564). การศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. *วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*, 7(2), 95 - 110.

ศิริพร เจริญศรีวิริยะกุล (2559). การศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (รายงานการวิจัย), มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์,ศุภกร เสรีรัตน์ และปริญ ลักขิตานนท์.(2552). การบริหารการตลาดยุคใหม่. บริษัทธรรมสาร จำกัด.

อดิเรก นวลศรี, ณิชภา ยศุตมธาดา, และ Heng, W. (2560). ปัจจัยในการเลือกอาชีพของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. *วารสารช่อพะยอม*, 28(1), 115 - 123.

Maslow, A. H. (1981). A Theory of Human Motivation. *Motivation and Personality* (pp. 35-58). Prabhat Prakashan.

<https://books.google.com.sg/books?id=DVmxDwAAQBAJ>

Mcleod, S. (2022, April 04). *Maslow's hierarchy of needs*.

Simplypsychology. <http://www.simplypsychology.org/maslow.html>